

Če vsak četrtik in velja s... vred ali v Mariboru...
 pol leta 20 K, za četrt leta...
 Izven Jugoslavije 30 K.
 Pošto se pošlje na uprav...
 Slovenskega Gospodarja...
 Maribor, Koroska cesta št. 5.
 Ne dopušča da odpovedi...
 krošnja se plačuje naprej.
 Telefon št. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Učje „Katal...“...
 dobivajo list brez posebn...
 ročnina. — Uredništvo: Koroska...
 cesta št. 5. Rokopisi se ne vr...
 Upravništvo sprejema naroč...
 inserate in reklamacije. Čas...
 inseratom po dogovoru. Za v...
 kratne oglase primerca popu...
 Nesprete reklamacije so polit...
 proste.
 Telefon št. 220.

19. številka

Maribor, dne 12. maja 1921.

55. letnik.

Tepeni tisti, ki nočejo slovenske samouprave.

Slov. ljudska stranka pri občinskih volitvah sijajno zmagala.

Od 26. aprila do 15. maja se vršijo po Sloveniji občinske volitve. Pri teh volitvah so liberalci in njihovi sorodniki samostojnezi strahovito tepeni. Liberalci so izgubili celo po trgih in mestih svoje glasove, na deželi pa so samostojnezi obdržali komaj in komaj še nekaj občin v svojih rokah. Njih glasovi so padli več kot za polovico. Naša stranka pa je sijajno napredovala. Od 28. nov. do sedaj se je ljudstvo do dobrega spametovalo. Te volitve so pravzaprav ljudsko glasovanje za samoupravo Slovenije proti pogubonosnemu centralizmu (neomejenemu gospodstvu iz Beograda). Demokrati in Samostojna so nas prođali v Beogradu za centralizem, zategadelj pa je celokupni slovenski rod sedaj odločno obsodil to nesrečno politiko. Onim volilecem, ki so se zapeljani in so se glasovali za kandidatne liste samostojnih in liberalcev, pa bo še prav kmalu žal za ta pogubonosni korak. Žal, da še danes ne moremo podati celotne slike o izidu volitev, ker se volitve niso povsod zaključene. Radi pomanjkanja prostora tudi ne moremo prinesiti podroben izid iz vseh občin. Zategadelj prinašamo pregled po okrajih, ki je natančno sestavljen. Že naprej opozarjamo, da številke, ki jih pošiljate okrajna glavarstva dež. vlad, niti približno niso resnične.

Evo vam izide po okrajih:
 Sodni okraj Maribor: Število odbornikov 1044, SLS, ozir. SKZ 630, 60,35%, vse nasprotne stranke skupaj 414, torej 39,65%.
 Sodni okraj Sv. Lenart v Sl. gor.: Število odbornikov 434, SLS oziroma SKZ 394, torej 86,79%, vse nasprotne stranke skupaj 60, torej 13,21%.
 Sodni okraj Slov. Bistrica: Število odbornikov 474, SLS oziroma SKZ 411, torej 86,71%, vse nasprotne stranke 63, torej 13,29%.

Celokupni izid v mariborskem okrajnem glavarstvu: Vseh odbornikov 1972, SLS oziroma SKZ je 1435, torej 72,76%, vse nasprotne 537, torej 27,24%.

Etujsko okrajno glavarstvo (trije sodni okraj): Število odbornikov 1768, SLS 1168, vse nasprotne stranke 600. (SLS 66%).

Okrajno glavarstvo Slovenjegraščec (po uradnem izkazu): Šte-

vilno odbornikov: 632, SLS-SKZ 338, demokrati 46, Samostojna 92, Narodni socialci 14, socialni demokrati 142. V tem okraju ima naša stranka torej 44 odbornikov celo po uradnem izkazu več kot vse nasprotne stranke. Če se pa pomisli, da je okrajno glavarstvo šteló n. pr. vse odbornike občine Trbonje za pristaše Samostojne, dasiravno so kandidirali na listi „kršćanske kmetске stranke“ in da pristaeva okr. glavarstvo naše pristaše na Kaplji med razne nam nasprotne stranke — potem je še sploh čudno, da je glavarstvo izračunalo našo večino.

Okraj Konjice: Število odbornikov 434, SLS-SKZ 321, t. j. 74%, vse nasprotne stranke 113, t. j. 26%. Celó lepi trg Konjice šteje 10 naših odbornikov in samo 6 nasprotnih.

Okrajno glavarstvo Ljutomer (uradni izkaz): SLS-SKZ ima 35 občin, samostojna 17 občin. V 1 vsaka polovica. Sicer pa je tudi tu tako kot v drugih okrajih, da uradni izkaz nosi po krivici ime uradni, ker je le strankarsko skrupucan, kakor je zahtevala deželna vlada. Ko dobimo iz okraja natančno poročilo, bomo ta „uradni“ izkaz izpodbili.

Iz ostalih okrajev še nimamo na tančnih izidov. Že danes pa je jasno da bo imela naša Slovenska ljudska stranka (SLS) 60% vseh občin Slov. Stajerja v svojih rokah. Mi smo tega sijajnega uspeha zelo veseli. Omeniti moramo, da je socialdemokratska stranka pridobila nekaj občin, a ne toliko, kot je pričakovala. Vse kaže, da bomo v bodoče imeli samo dve stranki: našo SLS in socialdemokratsko.

Našim volilecem, zaupnikom in agitatorjem, ki so s svojim pridnim delom pripomogli, da je zmagala naša stranka in da smo vrgli ob tla hinavsko in prešerno Samostojno, izrekamo iskreno zahvalo in čestitke. Izvojevali ste zgodovinsko zmago. Naj slišijo sedaj vsi slovenski in srbijanski centralisti in tudi liberalno-samostojna vlada, da hoče slovensko ljudstvo samoupravo -- Slovenije.

Ljudski tabor v Celju.

Kadar treba iti poslušati dr. Korosca, našim vrlim pristašem nobena pot ni predolga, nobeno vreme pre-slabo. O tem smo se lahko zopet pričali na praznik Vnebohoda Gospodovega popoldne, ko je imel dr. Korosce shod v Celju v veliki dvorani Narodnega doma. Vreme je bilo neugodno. Kljub temu so prišli naši pristaši iz celega celjskega okrožja, iz sodnih okrajev Celje, Vranks, Soštanj,

Smarje, Laško, Kozje, Sevnica i. dr. da vidijo in slišijo svojega voditelja, prvobojevnika za avtonomijo. Velika dvorana Narodnega doma, ki ima prostora za 2000 ljudi, je bila premajhna da bi obsegala vse množice. Ko je vstopil dr. Korosce, ljubljeneec vsaga dobro in kršćanskomislečeva slovenskega ljudstva v dvorano in na oder, pozdravljanja in navdušenja ni hotelo biti konec. Govoril je o nalozah naše stranke v novih občinskih odborih, katere si je že v večini občin priborila; v prvi vrsti za reševanje uboge Lazarje, za napredok in olajšanje gospodarskega življenja za šolo in izobrazbo, govoril o bodočem boju za samoupravo občin, okrajev in pokrajin.

Označil je stališče naše stranke glede davkov in vojaščine. Ubogi narod ima vedno več plačil. Davki bodo našega kmeta, delavca in malega obrtnika popolnoma potlačili. Od naših posojilnic dobivamo poročila, ki pravijo, da mali posestniki in obrtniki najemajo posojila, ker ne morejo davkov plačati. Ako se to rodi, je to začetek gospodarskega nazadovanja. Mi moramo davke zmanjšati! Zato moramo gledati, da se tisto, kar je najdražje in najmanj potrebno, črta in izostane. Naša stranka je v ustavnem odboru predlagala: Narodi med seboj ne smejo več svojih sporov reševati krvavim potom. Stalno vojaštvo se naj odpravi! Danes je še to nemogoče, a mogoče je, da se vojaštvo zmanjša! Dokler bo vojaštvo obstalo, pa zahtevamo, da naši vojaki, ako je treba služiti, služijo v svoji domovini in da se z njimi dobro in pobratsko ravna. S pozivom na toj za svobodo in avtonomijo naša slovenske zemlje, za svobodo kmetскеga delavskega in obrtniskega stanu je končal svoj skoro dveurni govor, ki ga je ljudstvo poslušalo kakor zamaknjeno.

Za njim je poslanec dr. Hohnjec poljudno označil nasprotne stranke in njih delovanje. Poslanec Krajnc je v kratkih in prisrčnih besedah pozval zborovalce, naj skrbijo, da bo kmalu vsa Slovenija zbrana v taboru Slovenske ljudske stranke.

Po triurnem zborovanju je predsednik dr. Ogrizek zaključil sijajni shod, na katerem se je našo ljudstvo iz govorov našega voditelja dr. Korosca, organizatorja dr. Hohnjeca in kmetскеga poslanca Krajnc napilo zopet novega navdušenja za delo za Kmetško zvezo.

Pridobivajte naročnike!

„Bill je mrtev!“ In zopet jih je klet slepec zavoljo njihove narodne počasnosti.

„Preiščite ga, strahopetni tepci!! Drugi pa skočite gori k njegovemu zaboj!“

Cul sem jih, kako so topotali po naših starih stopnicah, da se je menda hiša tresla od njihovih korakov.

Novi kriki iznenadenja! —

Okno kapitanove sobe se je s treskom odprlo, stekla so se zdrobila in se žvenkefaje usula na cesto, nekdo se je naslonil do ramen skozi okno in zaklical stepemu beraču doli pred vrata:

„Peter, prehiteli so nas! Prebrskali so kovčeg od vrha do tal!“

„Si našel —?“

„Denar!“

Slepec je preklel denar.

„Flintovo torbico mislim.“

„Je ni videti!“

„He, vi tu-le spodaj, ali jo ima še Bill pri sebi?“

„So že tudi bili pri njem! Nič ni najti!“

„Ti-le gostilničarski ljudje! Tisti fant!“ je rohnel berač. „Da bi mu bil iztaknil oči! — Ni še dolgo, kar so že

Kako Mermolja izdaja slovensko ljudstvo?

Samostojna kmetijska stranka ima na Slov. Stajerju med svojimi „voditelji“ moža, ki sliši na ime Mermolja. Doma je iz vasi Vertoljba na Gorškem. Mož je zapustil svojo domovino in je prišel veržiti v naše kraje. Mermolja je osrečil Slov. Stajer z ustanovitvijo zgačarske in izdajiske Samostojne. Vrgel je med naše ljudstvo bajdjo prepira in sovraštva. A na samoto. Mermolja je tisti človek, ki je gernil v Beogradu slovenskega kmeta in bajtarja, da jako velike zasluži, vsled česar se mu more predpisati še več davka. Pri posvetovanju v Beogradu junija meseca lansko leto je namreč izjavil, da kmet na Slov. Stajerju na posestvu 5 hektarjev (okoli 8 čralov) pridelata na leto toliko, da ima koncem leta čistih 30.000 K dobičeka! Tako govori ta mož v Beogradu za kmeta.

In v 21. seji ustavotvorne skupščine je Mermolja zopet govoril. To je bil torej njegov drugi govor v Beogradu. Da je bil Mermoljaev govor plitev in se je odlikoval po praznini, to sprevidi vsakdo sam, ker čita to njegovo modrijanstvo. To je njegova stvar. Saj vemo iz Mermoljaevih shodov, da zna on kričati, upiti kot židov, vrteči svoj plašč po vetru. A, da je Mermolja zopet izdal slavnostno ljudstvo, to pa se mora beležiti. Mermolja je govoril proti avtonomiji slovenskih pokrajin, govoril je za ustavo, za tisto ustavo, ki nas bo vkovale v pogubonosni srbski centralizem, t. j. v brezpogojno komando iz Beograda. Mož je v svojem govoru izrekel veliko in hudobno laž, da „naš narod nima niti pojma o avtonomiji, ki je zahteva Slovenska ljudska stranka“. Mermolja torej sodi razumnost našega ljudstva, po svoji plitvi, zmešan pameti. Nadalje pravi Mermolja, da „slovenski narod v istini obsoja vsako zavlačenje ustave“. S temi besedami Mermolja ni samo grdo žalil slovenskega ljudstva, ampak je tudi nas Slovence naravnost izdal beogradskemu centralizmu. Mermolja govori, kakor da slovensko ljudstvo ne bi bilo toliko izobraženo, da ne bi znalo razločevati med „avtonomije“ in „centralizmom“. Z „avtonomijo“ (samoupravo) Slovenije hoče naša stranka priboriti slovenskemu ljudstvu politično in gospodarsko samostojnost, ki nam gre in ki je za nas Slovence edina rešilna zahteva. Samostojni pa se potegujemo s srbskimi in slovenskimi demokrati (liberalci) za ustavo, ka-

Zaklad na otoku!

iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Izgubljena sva bila!

Kako sem klet bojazljivost naših so sedov, kako sem očital materi njeno svojeglavno poštenost, ki je bila obenem skopost, in njeno predrznost, ki se jej je v usodnem trenutku izprevr-gla v strašljivo slabost!

K sredi sva bila blizu mostiča. — Pomagal sem opotekajoči se materi do roba potoka, tam je z onemoglim vzdihom padla na moja ramena.

Ne vem, kje sem našel toliko moči, in bojim se, da nisem bil ravno — preveč nežen, pa zavlekel sem jo ven čar po bregu navzdol in pod most. — Nizko obokan je bil in le kleče sem se sprijaznil pod njega ter potegnul mater za seboj.

V.

Pa radovednost je bila ljubša kot strah. Ni mi dalo miru pod mostom. Zlezel sem nazaj na rob potoka in se skrtil za grmičjem, odkoder sem mogel opazovati cesto pred gostilno.

Komaj sem zložno legel na svojo mesto, že so prišli.

Sedem ali osem jih je bilo. Njihovi dirjajoči koraki so odmevali po cesti, mož s svetilko je tekal nekaj korakov prt. drugimi. Troje so se držali za roke, kljub megli sem spoznal, da je bil slepi berač srednji med njimi.

V tem sem že tudi slišal njegov glas:

„Doli z durmi!“ je zaklical.

„Tako, takoj!“ so mu odgovorili: trije, štirje in z vso silo so se zameli proti hiši, mož s svetilko za njimi.

Pa obstali so presenečeni — vrata so bila odprta! Tiho so se nekaj časa posvečevali je spet je zadonel po veljujoči glas slepcev, pa za nekaj stopinj viši in poznalo se mu je, da je mož ves razpaljen od jeze in togote.

„V hišo, v hišo!“ je kričal in se hudoval nad njihovo počasnostjo.

Štiri ali pet jih je skočilo v vežo, dva pa sta ostala pri strašnem slapecu na cesti.

Nastal je molk. —

Krik iznenadenja ga je pretrgal in nekdo je zaklical iz hiše:

bili v hiši! Vrata so bila zapahnjena, ko sem jih skušal odpreti. Iščite, iščite! Prevrnite hišo!“

Tako je rohnel Peter in udarjal s palico ob tla.

In tedaj je zabobnelo po našem že tako starem in ljubem hramu! S težkimi koraki so stopali gori in doli, — premikali in prevračali omare in mize, razbijali vrata, tolkli po tleh, da je odmevalo ven po skalovju in gričevju.

Pa eden za drugim so prišli nazaj ven na cesto in pravili, da nas ni in pa ni.

V tistem hipu se je spet oglasilo za teglo žvižganje, ki sva ga z materjo čula, ko sva štela kapitanove zlata — topot pa dvakrat zaporedoma. Mislim sem tedaj, da je dal slepi rokovnjač svojim pomagačem z žvižganjem znamenje za napad. Toda žvižganje je prišlo od vaških gričev sem in je bilo, kakor sem spoznal, znamenje bližajoče se nevarnosti.

„Zopet Dirk!“ je rekel nekdo. — „Pa dvakrat! Treba se bo zganiti!“

(Dalje prihodnjič.)

tera nas bo vkovala v verige brezobzorne komande iz Beograda. In Mermolja je še tako drzen, da se s svojim izdajalskim govorom celo hvali! Slovensko ljudstvo, vprašam te: Kam spadajo izdajice?

Mermolja govori o jugoslovenskem stališču, a ob enem trdi, da so Srbi vzgojeni samo kot Srbi a ne kot Jugoslovani. Mermolja, povej nam, kako boš z ustavo, ki jo ti tako hvališ, mogel Srbe vzgojiti za Jugoslovane, ko pa je ta ustava otrek ideje o Veliki Srbiji! Ustava, ki jo kujete vi izdajice slovenskega naroda — samostojneži in liberalci — bo razkosala Slovenijo na dva, Hrvatske pa celo na več kosov. Zato, da izgnamo Slovenci in Hrvači še ono skupnost in moč, ki jo imamo sedaj. Vi prodajate pravo Jugoslovanstvo, načrte celokupno Slovenijo in enotno Hrvatsko za Veliko Srbijo. In kaj dobite za to? Judeževе groše: Izvoznice! Izdajice sle! Prodane duše!

Mermolja je v svojem govoru poveljavaval samega sebe, se hvalil, da je med Muro in Dravo pridobil Paskole in Hojnigge za to, da se zavedajo kot Jugoslovani. Mi pa vemo, kdo sta Paskolo in Hojnigg! Na Dunaj sta se vozila tožariti Slovence in prosila cesarja Karla, naj da zapreti vse one, ki ustanavljajo Jugoslovanstvo. To sta človeka s črno dušo, ki sta i. 1914 pomagala zapirati nedolžne Slovence samo radi tega, ker so bili Slovenci. Kmet Ivan Roškar od Sv. Jurija, kmet Ivan Hlebič od Sv. Križa, dijak Slanec iz Jarenine in mnoge, mnogo drugih bi nam vedeli povedati mnogo, mnogo o svojem trpljenju v graških ječah, kamor so jih spravili ovačuhi Paskolove in Hojniggove vrste. In Mermolja sedaj v jugoslovenskem Beogradu celo hvali te ljudi! Lep Jugoslovan to!

Svoje delo hvalisa Mermolja. In kakšno je to delo. Kancelarparagraf? Zakaj pa Mermolja ne zahteva enak paragraf tudi za politikujoče učitelje, uradnike, sodnike, profesorje? Zakaj samo za duhovnike zahteva nagobnik glede političnega delovanja? Zato ker duhovniki širijo krščanska načela, liberalni učitelji in uradniki pa brezverska. In to se Mermolji in vsem kolovodjem Samostojne odpade. Zato pa lop po duhovnikih. Zakaj pa Mermolja ne zahteva kancelarparagraf za strokovne učitelje na kmetijskih šolah? Belle, Goričan, Znidarčič, Vederujak, Jamnik i. dr. so največji politikujoči liberalno-samostojni petelini. Država jih plačuje, šolo in svojo službo zanemarjajo, za samostojno liberalno hujskarjajo pa imajo čas.

Mermolja pravi, da stranka, ki v Beogradu nočejo glasovati za veliko srbsko ustavo, niso resne. Dobro, da je Mermolja to povedal. Sedaj vsaj vemo, kdo je po njegovem mnenju resen. Tisti Turek, ki se da od vlade podkupiti za 1200 milijonov, tisti Kristan, ki dobi za svoj glas od liberalne vlade Friderikove milijone, tisti Mermolja in Urek, ki dobita za to, da se peha za velikosrbsko ustavo, izvoznice. Plačani Judeži!

Slovensko ljudstvo vas je po 28. novembru 1920 do dobra spoznalo, kakšni zapeljivci ste. Vse ste nam obljubili: odpravo davkov, odpravo vojaštva, znižanje števila uradnikov, odpravo draginje. In kaj ste izposlovali? Vedno višje in nove davke, prepoved izvoza živine, neznosno visok desetek pri prevzemanju kmetijskih posestev. Vaš minister Ručelj je glasoval za vojsko. Glasovali ste za centralizem, ki Slovenijo uničuje. Ogoljuvali ste slovensko ljudstvo. Prodali ste nas. Le pridite še vi samostojni preroki Mermolja, Urek, Drogenik in Kirbiš med slovensko ljudstvo. Pozdravljali vas bodo plačilni nalogi, ki jih dobivajo zadnje tedne ljudje na deželi. Vprašamo te Mermolja: Zakaj o teh neznosnih davkih in bremenih nisi odprl ust? Ker si ne upaš! Ker ne smeš! Ker si se prodal srbskim in slovenskim demokratom. Ti in cela tvoja Samostojna je prodala in izdala slovensko ljudstvo.

Dr. Korošec Ureku.

Ze zadnjic smo prejeli in objavili članek prof. Vesenjaka kot resen in oster odgovor na Urekove laži. Sedaj smo prejeli tudi od našega voditelja g. dr. Korošca izjavo, ki nam razgali g.

Ureka v takšni luči, da je med resnimi in poštenimi možmi nemogoč. Naše somišljenike prosimo, da povsod širijo to resnico o Ureku.

Izjava dr. Korošca se glasi: Friderikovi in somišljeniki so me opozorili na spis v „Kmet. listu“, ki ga je poslane Urek dal objaviti s svojim imenom. Sicer pretežna večina somišljenikov, o tudi političnih nasprotnikov, ne potrebuje pojasnila, ker pozna moje delo. Ali izjavo dam, da nepoučeni zvedo in si ustvarijo sodbo, ako imajo smisel, za resnico in dostojnost.

Postanec Urek grdo zlorablja svojo imanifeto in nečastno in nemožato podlika naši stranki in meni dejanja, ki jih nismo nikdar zakrivali. On trdi, da sem si pridobil v politiki milijone, a vsak poštenjak se lahko prepriča, da nimam premoženja niti za srednjega našega želarja (kočarja). Urek laže in mi podlika kupčijo z jajci, a vsa poštena javnost ve, da nikdar trgoval nisem, ne direktno in ne indirektno. Z jajci je pač trgoval neki Anton Korošec, trgovec iz Gornje Radgone; a celo naše Mursko polje, moja ožja domovina, dobro ve, da ta mož ni moj sorodnik in ni naš pristaš. Urek si drzne natočevati našo stranko z izvoznici, pa mora kot poslanec vedeti, da nisem imel nikdar pravice izdajati izvoznice in torej tudi v svojem življenju nisem niti ene izdal, in podpisal ne zase, ne za stranko in ne za druge. Namenoma laže, da smo mi odredili izterjevanje davka naprej, pa bi moral kot poslanec vedeti, da se je to odredilo, ko jaz nisem bil več v ministristvu.

Tako je še v članku cela vrsta lažnjivih trditvev o meni in Slov. ljudski stranki in njenih poslancih, posebej pa še o mojem težkem delu za prehrano v najbolj kritičnih dneh. Vse sama zavijanja in podtikanja, nevedna in poštenjaku nepotrebna, da bi jih zavračal. Laž o penzijah dr. Jankoviča in Roškarja je že pojasnjena, naj dodam, da tudi jaz dosedaj nisem prejel niti vinarja. Le moralno pokvarjen človek ali brezčastni podkupljenec in plačan lopov zamore pisati tako, kakor poslanec Urek v označenem članku. Resen mož — poštenjak se takšnih brezčastnih sredstev ne poslužuje.

Vsak poslanec ima priložnost, se tudi sme in mora prepričati o resničnosti tega, kar v javnosti trdi in piše. To je poslanec dolžen ne le samemu sebi, temveč še bolj časti svojih lastnih volilcev. Poslanec Urek se tega ni hotel držati v sramoto našega ljudstva in podpredsedniškega mesta v ustavotvorni skupščini in tako si je svojo sodbo in primerno izpričevalo napisal sam.

Dr. Anton Korošec.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Po končanil pravoslavni velikonočni praznikih je imela konstituenta že dve seji, ki ste bili pa precej slabo obiskani in so na njih nastopili bolj brezpomembni govorniki. Zelo važna glasovalna seja se vrši danes. Pri tej priliki se bo odločilo, ali še ostane na dalje na vladi Pašič s policajdemokrati in samostojnim mesarjem ali ne. Beograjska vlada je prepovedala Radiču vsako zborovanje in sedaj namerava jo razveljaviti tudi mandate Radičevih poslancev.

Italija. Po vsej Italiji se vrši burna agitacija za nove državnozbornske volitve. Ker se bodo teh volitev udeležili polnoštevilno tudi socialisti, so izbruhnili po vseh mestih Gornje Italije poboji na življenje in smrt med fašisti in socialisti. Naši neodrešeni bratje Slovenci so tudi vložili svoje lastne kandidatne liste.

Nemčija. Nemoi se bodo menda le ušli in plačali ententi, kar zahteva. Francoskih čet kar mrgoli ob francosko-nemški meji, da lahko vsak čas zasedejo nemška obmejna mesta. Z ozirom na spor med Nemci in zavezniki je odstopila prejšnja nemška vlada in je sestavljena nova pod novim državnim kancelerjem dr. Wirtom.

Gornjo Slezijo še imajo večno v rokali Poljaki. Ki so pometali in pognali iz gornješlezjskih mest francoski in italijanski vojskovo. Kakor je videti, bodo Poljaki tudi obdržali, kar

so iztrgali Nemcem nasilnim potopili. Enfenta ima preveč opravka z iztirjatvijo izplačila nemške vojne odškodnine, kakor da bi nastopila napram Poljakom. — Ako bi bili mi po nesrečnem koroškem glasovanju tako zasedli Koroško kot Poljaki Gornjo Slezijo, bi bila ostala Koroška v naši posesti.

Turška vojska je začela z novo ofenzivo v Mali Aziji proti Grkom.

Tedenske novice.

t Sijajna zmaga Slov. ljudske stranke na Kranjskem. Čprav priznavamo mirno, da je zmaga naše stranke na Stajerskem presenetljiva, nas vendar srčno veseli, da so naši kranjski somišljeniki tako krasno odbili napade vseh združenih protikrščanskih strank. Kmetiska zveza oziroma Slov. ljudska stranka je dobila od 235 občin 155 popolnoma v svoje roke. V 31 nadaljnjih občinah ima naša stranka razmerno večino. Izidi iz 47 občin še niso znani. Tudi v ostalih občinah, kjer se niso volili, bo zmaga povprečno samo S. S. Volitve na Kranjskem so pokazale, da slovensko ljudstvo ne mara pogubononega centralizma, katerega zagovarjajo liberalci in njih samostojni sinovi. V celi Sloveniji sta tepezi omenjeni centralistični stranki, ki sta pred volitvami slepili naše ljudstvo z neko prazno in brezpomembno samoupravo. Edina stranka, katere je zahtevala popolno avtonomijo Slovenije z zakonodajno oblastjo, je bila naša Slov. ljudska stranka. Ljudstvo je to uvidevalo in radi tega se je oklepa čim tesneje. Pravica in poštenost sta zmagali nad lažjo in hinavščino. Slava zavednim volilcem.

Ljudstvo že uvideva. Veliko je bilo število tistih zasleplencev, ki se volili dne 28. nov. slabostojne poslance. Občinske volitve so pokazale čisto drugo lice in je marsikatera samostojna trdnjava padla v roke Kmetске zveze, oziroma Ljudske stranke. V kraju kjer se pa slabostojneži še vedno vsiljujejo našim ljudem, pa imajo samostojne politike do grla siti moške tudi posebna sredstva, s katerimi se jih ubranijo. Tako n. pr. je moral zbežati slabostojni in lažipolni Urek v Kapehah, Pilstanju in Dobovi, kjer se mu razjarjeni in nafarbanji kmetje razbili shode, tako da je moral oditi. Slabostojnežu Drogeniku iz St. Jurja pa se je slaba godila pri Sv. Jerneju nad Ločami. Res je sicer, da je naše ljudstvo potrpežljivo, toda enkrat mu pa vendarle mine potrpežljivost.

Več „svobode“ dobimo! — Toda ne mi, pošteni državljani, marveč policija, žandarji in politične oblasti, ki bodo odslej brez sodnega postoparja kratkim potom kaznovane vsakogar, ki bi javno zasmehoval oziroma omalovaževal državo, ustavo in zakon, vojsko in posamezna plemena trojinskega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Deželna vlada, v kateri sedijo demokrati in trije samostojneži je izdala to naredbo edino iz strankarskih razlogov. Kdor bi se pregrešil zoper to naredbo, bo kaznovan z globo od 20 K do 10.000 K, ali z zapornom od 24 ur do 3 mesecev. Globa se steka v ubožni sklad dožene občine, v katere okolišju se je kaznivo dejanje izvršilo. — Ta naredba, ki so jo izdali slovenski policajdemokrati in njihovi slabostojni prijatelji, bo davila svobodo slovenskega ljudstva le nekaj časa. Prišel bo dan splošnega otravečuna. Ako se boš v gostilni hudoval nad neprimernimi in visokimi davki, te bodo vtaknili v luknjo, ako ne boš imel s čim plačati. Če boš svojim prijateljem pripovedoval, da se še na davkariji nahirnil, boš zopet imel sitnosti z žandarmerijo. Lepa svoboda, ki nam jo je prinesel 28. november 1. l. ko je slov. ljudstvo volilo liberalce in samostojne!

Sklepi jugoslov. škofov. V Zagrebu so se zbrali dne 30. aprila t. l. vsi katoliški škofi Jugoslavije in so pod predsedstvom zagrebškega nadškofa dr. Bauerja razpravljali o važnih, jugoslovenskih katoličanov se tikajočih vprašanjih. Dr. Bauer je uvodoma poročal škofom o potovanju, ki so ga po zyltel trije zastopniki škofov v Rim. Sv. Oče je dovolil, da se bo po vseh jugoslov. škofijah latinskega obreda čital evanđelji v narodnem jeziku. Tudi zakramente se bo delilo v narodnem je-

ziku. Škofje so razventega enoglasno obsodili postopanje vlada, ki je v Novovodini ukinila verski pouk in so odposlali tozaedevni ugovor Pašiču, Fribečeviću in predsedstvu konstituyente. V posebni spomenici pa so škofje obsodili kancelarparagraf, ki omejuje pravice in svobodo sv. Cerkve.

Vinogradniki Gorice pustite v nemar, sadite tobak, ker vam gorice ne bodo nesle zelenega dobička! — tako je pridigal samostojni govornik, g. Znuđerl dne 1. maja v Sv. Barbari v Haložah. Haložani se posmehujejo in pravijo: „Kako je ovi govoril, tak sma se ne čuli. Oča so nas z goricami zredili, stari oča so tudi od gorice živeli, ta pa pravi: proč z goricami, pa tobak na naše bregove! To ni naša stranka. Samostojni Mermolja nas je nagovarjal, da bi namesto gorice črešnje sadili, ta samostojnež Znuđerl pa hoče tobak. Oni naj ima črešnje, ta naj šnofa tobak, nas pa naj pustita v miru. Samostojna ni naša stranka.“ — Hvala vam, g. Znuđerl, za pomoč! Z našimi besedami smo sedaj vašim že itak maloštevilnim pristašem razložili tako jasno, da sedaj umevajo: kako Samostojna ni stranka za Haloze. Če bi pa vi mislili zato, ker je bila gostina polna ljudi, da so bili vsi vaši pristaši, tedaj se grdo motite. Vaša ljudi, ki so jih izza vseh vetrov vaši pristaši zbobnali, je bilo jako malo število. Proščenje Filipovo je vsake prve majniške nedelje pri Sv. Barbari. Zato so bili tam tudi kupovalci in trgovci, Poljanci in Hrvatje, ki jih je pognal dež in lačen želodec v gostilno. Mi Barbarčani smo pa tudi nekaj zaradi dežja, nekaj iz radovednosti poslušali vaše besede. Le verjemite, dež je vaše besede dobro zalil, sedaj jih obseva solnce, rastejo, rastejo; bodo prinesle sad. Grenek sad, katerega bo ste pri prihodnjem samostojnem sbodu kislega obraza grizli, ker bodo Haložani govorili: „To ni naša stranka!“. Ta bo zopet pravil o tobaku, namesto o tem, kako naj bi gorice z majnim denarjem obdelali, vino dobro prodali ter za dobljeni denar kupili potrebne ga živeža, obleke in obuvala. Samostojna ni stranka za haloškega vinogradnika. — Haložan vsem Haložanom in ostalim vinogradnikom.

Na naslov zavarovalnice „Jugoslavija.“ Svočas smo v našem listu priporočali „Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani“ kot domače podjetje, ter smo izjavili, da nam „Jugoslavija“ ni natančneje znana. Cesar pa ne poznamo, našemu ljudstvu tudi ne moremo priporočati. V našem zadnjem listu pa smo isto zopet ponovili ter obenem ožigosali način, kako se prenaša zavarovanje od prejšnjih družb na „Jugoslavijo.“ S tem načinom kot ljudski prijatelji nikakor ne moremo soglašati. Mi zahtevamo, da se vsakomur odkrito pove in razloži, preden se mu da v podpis izjava, da pristopi k „Jugoslaviji“ za 10 let! Zavarovalnici morajo vedeti, da so pri novi družbi zavarovani in se jih nikakor ne sme voditi za nos! Odkritost povsod, tudi tukaj! Če pa poslovanje prejšnjih „nemških in nemškutarških“ zastopnikov „Jugoslavije“ ne odgovarja predpisom zavoda, potem pa je potrebno, da da „Jugoslavija“ svojim agentom natančno navodila, kako naj postopajo in kaj o teh navodilih obvesti tudi javnost! Najmanj pa, kar moramo zahtevati, je, da iz jugoslovenskih zavarovalnic popolnoma izgine nemškutarjenje in nemško poslovanje. Bivši nemški in nemškutarški petelini ne spadajo na čelo ju goslovenskih zavarovalnic! Ako bi mi to trpeli, potem bi nas ljudstvo obsodilo; kajti ljudstvo pričakuje v narodni državi tudi povsod narodno uradništvo. Tudi si ne damo prav od nikogar predpisovati, katero zavarovalnico naj priporočamo in katero pa ne! Toliko v pojasnilo „Jugoslaviji.“ Ob enem izjavljamo, da z našimi članki o „Jugoslaviji“ ljubljanska Vzajemna zavarovalnica ni v nobeni zvezi, da nam je ista poslala celo nekako izjavo, ki je pa mi ne objavimo, ker si od nikogar ne damo kratiti pravice, da javno in odkrito povemo svoje mnenje o zavarovalnicah.

Mladinsko gibanje. V nedeljo, dne 1. majnika so pohiteli Orli konjskega okrožja kljub slabemu vremenu na Brinjevo goro. Fantje iz Slov. Bistrice in Frama so se pripeljali na treh vozovih. Navaden izlet se je razvil v sijajno ma-